

1891-10-21

AFSENDER

Carl Jacobsen

MODTAGER

Peter Frederik Koch

FAKTA

Dokumenttype:
Brev

Sprog:
Dansk

Afsendersted:
København

Modtagersted:
København

Arkivplacering:
Glyptotekets arkiv, Carl Jacobsens
kopibøger

Emneord:
fundats, gavebrev, Ny Carlsberg
Glyptotek

DOKUMENTINDHOLD

Carl Jacobsen giver i dette brev højesteretsassessor Koch sin version af historien om Ny Carlsberg Glyptotekets tilblivelse. P. Koch var medlem af 'Komiteen til Ordning af Ny Carlsberg Glyptoteks Bygnings- og Bestyrelsesforhold.

TRANSSKRIFTION

Ny Carlsberg
Onsdag Aften
21-10-91

Hr Højesteretsassessor Koch

Det var mig i dag i lige høi Grad en Overraskelse og en Skuffelse at erfare Deres Utilfredshed med mine Dispositioner angaaende Indkjøbene af Kunstværker til Glyptoheket og til mig selv.

At De har anerkjendt min formelle Ret er jo godt nok - men Deres netop Deres Mening om min moralske Berettigelse er mig ikke ligegyldig. Havde jeg end ikke ventet nogen Compliment for den gode Anvendelse af de 250000 Kr, som jeg for Kortheds Skyld benævner "Glyptothekefondet", saa havde jeg allermindst ventet nogen Indsigelse og var derfor aldeles uforberedt paa at besvare saadanne.

Med Deres Tilladelse vilde jeg derfor gjerne med saa faa Ord som muligt udtale mig om Sagen.

Jeg gaaer a priori ud fra, at De ikke nærer Skyggen af Tvivl om, at jeg ved mine Indkjøb kun har været ledet af Hensynet til Glyptothekeets Tarv og hvad jeg udover dette ansaa for det rigtige.

Da jeg 8de Marts 1888 havde underskrevet mit Gavebrev, disponerede jeg til Fordel for Kunstindkjøb over fire forskellige Kasser.

- 1 Glyptothekefondet 250000 K
- 2 Ny Carlsberg Kunstlegat
- 3 Ny Carlsberg Museumslegat
- 4 Min egen private Casse

De to førstes Interesser vare temmelig identiske. De to sidste vedkom ikke formaalet Glyptothekeet.

Skjøndt jeg havde berøvet mig selv ved Gavetilbudet ved ethvert nævneværdigt Kunstværk jeg besad, vil det erindres at jeg aldeles ikke tænkte paa at erstatte de bortgivne Kunstværker med andre til mit eget Huus.

Det er først efter at jeg næsten fuldt ud har opfyldt min Forpligtelse at

skaffe Glyptotheket de bedst mulige Kunstværker for Glyptothekfondets Regning, at jeg har begyndt at tænke paa mig selv.

Og endda angaaende de Kunstværker som jeg har købt for egen Regning har jeg bestandig havt Tanken henvendt paa at de skulle være af den Beskaffenhed at de en Gang kunde indgaae i Glyptotheket, hvis Forholdene tillod det.

Det var i samme Aar 1888 at jeg foranstaltede min "franske Udstilling" (for min private Casses Regning). Der tilbød sig da en sjælden Leilighed til at erhverve en stor Række franske Kunstværker - om jeg i Valget ikke altid har truffet Deres Smag kan gjøre mig ondt, men De vil ikke bebreide mig meget at jeg fulgte mine Raadgiveres og min egen.

Samtidig modtog jeg stadig directe og indirecte, i Blade og privat, Daddel og Skoser, fordi jeg forsømte vore danske Billedhuggere; jeg købte da ogsaa en Række danske Arbeider.

Tillige viste det sig at Kilden til Antiker flød saa overordentlig rigeligt at jeg paa dette Felt kunde gjøre Erhvervelser i et Omfang jeg aldrig havde anet. Jeg lagde da Beslag paa alle Kasserne og købte ind Alt hvad der var godt (og kun hvad der var godt); ligemeget om det var Glyptotheket, Kunstlegatetet eller mig selv der skulde eie Tingene.

Jeg vil see den der i dette Land handler mere storsindet og mere uegennyttigt!

Dette var i Aarene 1888 og en Deel af 1889.

Det var dengang forudsat at Rigsdagen og mig at Glyptothekbygningen skulde være i 4 Fløie og koste 1250000 Kr.

Jeg antog da at der kunde blive passende Plads til de 3 (4) Afdelinger Dansk Fransk (Renaissance) og Antik Kunst, og naar jeg viste Folk rundt i Samlingen eller talte om den havde jeg aldeles ingen Grund til at tale om, hvad der burde være anskaffet for den ene eller anden

II

Contos Regning.

Jeg havde Retten til at postere Gjenstandene som jeg vilde; og jeg havde Villien til at postere dem saa godt som jeg kunde.

Tingenes Udvikling vilde efter min Anskuelse senere vise hvor hvert Stykke helst burde være.

Da skete to Ting

1) Communalbestyrelsen forkastede Planen at bygge Glyptotheket fuldt ud. Den reducerede Bygningen til 3 fløie, hvoraf de to kun halve Byggesummen fra 1.250.000 til 750.000.

2) Antikernes Kilder flød aldeles overvældende jeg maatte anvende al min

disponible Capital og udsætte alle andre Foretagender hvis jeg ikke skulde have den Sorg at see at Kunstværker, som aldrig mere vilde komme i Handelen, gik til fremmede Lande.

Disse to Omstændigheder virkede i samme Retning. De bevirkede at det vil blive factisk umuligt at give de 3 (4) Afdelinger, for saavidt de for min private Regning anskaffede Værker skulde forenes med Glyptothekets, passende Plads i den 3-Fløies Bygning.

Der var og er da kun to Alternativer mulige (saa længe der ikke ad anden Vei skaffes Midler til den tredie fjerde Fløi) enten at foretage Fordelingen saaledes at 'Ny Carlsberg Glyptothek' i Kbhvn indeholder tre hver for sig ufuldstændige Samlinger af dansk fransk og antik Kunst samtidig med at jeg beholder en anden privat Samling af lignende Art.

Dette vilde ganske vist have den Fordeel at man blev i den gode danske Stiil at gjøre tingene halvt.

eller: at man saavidt muligt samler det der hører sammen saaledes at man fik tre hele Samlinger en Dansk Fransk (og Renaissance) i den 3 Fløies Bygning som udmærket egner sig til disse.

og en privat Antiksamling paa Ny Carlsberg, hvis Localer egner sig særdeles godt til denne Opstilling.

Af disse to Alternativer har jeg valgt det sidste, og det skulde baade andre og bedrøve mig om De efter her at have lært mine Tanker at kjende ikke vilde give mig Ret.

Dette Brev er kun bestemt til at fortælle ligeover for Dem min Adfærd i Glyptotheksagen. Det skal ikke have noget juridisk Bindende for mig - derfor lader jeg det ufuldendt og uden Underskrift

of Cambridge
Ondag, Aften
21-10-91

Mr. Hicestorats ansvar Koch

Det var mig idag i Lige her fad er
Oversettede og en Skuffelse at se
Deres Utv. fad her og mine Dispositioner
angaaende Indtægterne af Kunst- og
til Gylt. til det og til mig selv.

At de har ansette mig som frivillig
det er jo godt nok - men Deres set op
Deres Mening om mine moralske Anst.
gælder er mig ikke ligegyldig.

Harde jeg end ikke ventet mig Casp.
ment for den gode Anseelse af de
25.000 K., som jeg for Hertugd. Skid
kæmper "Gylt. til det for det"; som har de
jag allerede det ventet mig Indtægterne
og som de for uddeles i friten de som
at kunne Madame.

Med Deres Tilladelse vilde jeg de for mig
med som for Ord som man lyt i det
mig om Lige.

Det er først efter at jeg næsten følede
 ad han havde givet mig Tingslykkelser at
 skaffe Gysstothet de bedste mulige Kvant-
 varer for Gysstothet forudsat Køping,
 at jeg har beprøvet at tænke paa mig selv.
 Og endda angående de Kvantvarer som jeg
 har kjøbt for egen Køping, har jeg tænkt
 dig høit tænkt herom paa at de
 skulle være af den Bedste Art at de
 en Gang kunde indgaa i Gysstothet,
 hvis Forholdene tillod det.

Det var i saadan Maade 1888 at jeg foreskrev
 til dig min "franske Adskillig" (for min Præsent
 Casus Køping). Du tilbød mig da en spælden
 Leilighed til at erlove en stor Række
 franske Kvantvarer - som jeg - Valget alle
 altid har truffet Ligesom jeg har givet
 mig med, men du vil alle behandle mig
 meget at jeg fulgte min Ansigelse og
 min egen.

Samtidig med, jeg stadig direkte i min
 net, - Alene og enkelt, Dadel og Thorsen,
 fordi jeg foresatte mere danske Skildestykker,
 jeg kjøbt da jeg en Række danske Skildestykker.

Tilbyr vi det og et Billed til A. L. L. L.
 flod nu uendeligt og vjelyt et og
 for dette Felt kunde give betydelig
 et Omfang og aldrig kunde aabne.

Jeg lajede da Aarstog for alle Kogere
 og kjedde ind i det her der var godt
 (og her her der var godt); Lygget og
 det var Gyltethet, Kvantlaget
 eller mig selv der skulde give Tingene.

Jeg vil nu den her i dette Land handle
 mere storsindet og mere udflygt
 Schwan - Aar 1888; i Jul af 1889.

Det var den gang forresten et Kjøb og
 et mig et Gyltethet kjøb som skulde
 være i 4 Plis og koste 1250000 Kr.

Jeg antog da et der kunde blive passende
 Plads til de 3 (4) Afdelinger Dansk Frans
 (Revisions); A. L. L. Kvant, og nu
 og vi viste Folk rundt i Landet eller
 Teltet om der kunde og enkelte andre
 fund til et Telt om, her der kunde
 være anstøft for den der eller den anden

II

Contra Ryping.
 Jeg kunde heller vil et postere Sjæsten
 dem som jeg vilde; jeg havde Villen
 til et postere dem som just som jeg
 kunde.

Tingenes Udvalgte, vilde efter min
 Anbefaling være sine her blevet
 stygde helt kunde være.

Da skete To Ting

1) Communalbestyrelsen foreslode Plaan
 et byge Sjæstotthelt faldt ud
 den redigerede Ryping til 3 Plise, hvor
 de to her selve Rypingens for
 125000 til 75000.

2) Statens Råd blev kaldet sammen
 jeg nævnte omvendt et min dispendiøse
 Ryping og udvalgte alle andre Foretagender
 hvor jeg vilde skulle have den ting et
 me et Kunstværk, som aldrig mere
 vilde komme i Standen, jeg til fremad.
 Læder

Juni to Omtrentlykeden vordende a saam
 Retning. De bevindes et det vil
 blive factuel samlyst et som Jf
 de 3 (4) Afdelinger, for saavid de for
 min private Rejning ombeholdt Værker
 skide fremme med Sjogstothet,
 paa den Plad i den 3-Plies Rejning

Der var y a da kun to Altkon-
 kurre malye (saalange den vil ed
 under Ver skuffer Skidlen til den tredje
 fjerde Plis)
 enten et fretoje Fordelinge saaledes
 et Ny Carlsby Sjogstothet - Kbhvn
 indtil den taa kun for sig afledtan-
 dige Samlinger af dansk fremt y
 entil Kunst rentidig med et Jf
 beholden en under private Samling af
 byende Art.

Det vil de ganske vist kun den Procent
 et man blev i den gode danske Skid
 et Jf sine Tingene helst.

eller: — et man nævnt muligt
 make det der blev sammen med
 et man fik de fulde handlinger
 en dansk Præst (J. Neumann)
 i den 3. Plinius Nysing som adskilt
 efter sig til dem.

og en print Antikvariat, som Mr.
 Carlberg, hvis Localer også er sendt
 10th til denne Opstilling.

At disse to Alternativer her ff. alle
 det vilde, og det skulle have under
 og bedrive mig om de efter her at have
 læst mine Bøger at høre alle alle
 give mig det.

Dette Men er den bestemt, find et
 forlæn som Ford Lygner for dem
 i Glyptothekene. Det vilde alle have
 noget juridisk Mindel for mig — herfor
 liden ff det indholdt, og den Underskrift.